

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO
ARHIV REPUBLIKE SLOVENIJE
1127 Ljubljana, Zvezdarska 1, Slovenija, p.p.21
Tel.: + 386 (1) 24 14 200; fax: + 386 (1) 24 14 269;
e-mail: ars@gov.si; http://www.arhiv.gov.si/

Stopnja tajnosti preklicana oziroma
spremenjena z dokumentom št.
62510-83/06-73 (dopis SOVE z dne
3.2.2011). Stopnja tajnosti je preklicana
razen za drugi odstavek (1) in
peti odstavek (Z).

Številka: 62510-83/2006/55
Datum: 15.7.2008

POROČILO
O DELU KOMISIJE ZA IZLOČANJE IN ODBIRANJE GRADIVA IZ ARHIVA
NEKDANJE SLUŽBE DRŽAVNE VARNOSTI (V NADALJEVANJU KOMISIJE)

Komisija je bila ustanovljena in imenovana s Sklepom o imenovanju Komisije za izločanje in odbiranje gradiva iz arhiva nekdanje Službe državne varnosti, izdanim s strani Arhiva Republike Slovenije in Slovenske obveščevalno-varnostne agencije dne 7.6.2006 (številka 62510-83/2006/20). Pravno podlago za ustanovitev predstavlja Uredba o izročanju gradiva iz arhiva nekdanje Službe državne varnosti (Ur.l. RS, št. 50/2007), ki kot nalogi komisije navaja izvedbo izročanja arhivskega gradiva nekdanje Službe državne varnosti Arhivu Republike Slovenije in določitev oblike in načina predaje ter hrambe tega gradiva.

(1) Interno

Komisija se je med 11.6.2007 in 4.7.2008 sestala sedemkrat. Na sestankih je na podlagi popisov – za tehnično urejanje in popisovanje gradiva ter za njegovo pripravo na dolgoročno hrambo sta bila zadolžena dva delavca Arhiva Republike Slovenije (Polona Mlakar in Tadej Cankar) – in drugih podatkov o arhivskem gradivu nekdanje Službe državne varnosti ugotavljala značilnosti ohranjenega gradiva, usklajevala načine in datume prevzemov ter odločala o hrambi in dostopnosti predanega gradiva.

Predmet dela komisije je bilo gradivo bivše Službe državne varnosti, ki do aprila 2007 še ni bilo predano Arhivu Republike Slovenije, s čimer je bilo kršeno določilo 55. člena Zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (Ur.l. št. 23/1999). Ob pregledu gradiva in kasnejšem urejanju je bilo ugotovljeno, da gre za gradivo 236 t.i. registriranih tekočih zadev, ki so bile odprte pred 17.5.1990 (56,2 tekoča metra gradiva), gradivo v zvezi s splošnim poslovanjem Službe državne varnosti in njenih predhodnic za obdobje 1945-1990 (10,1 tekoči meter gradiva), gradivo notranje organizacijske enote Uprave službe državne varnosti, pristojne za

operativno-tehnične naloge (6,8 tekočega metra gradiva) in gradivo t.i. elektronske baze delovnih gradiv (11776 elektronskih dokumentov, ki so do 17.05.1990 nastali v okviru registriranih tekočih zadev). Poleg gradiva na papirju in elektronskega gradiva je bilo precej gradiva na tudi na drugih nosilcih – zlasti na mikrofilmskih žepkih (3727) in mikrofiših (1230), pa tudi na avdio- in videokasetah, magnetofonskih trakovih ipd.

(Z) Zaupno

Glede gradiva t.i. tipa 1 je komisija sklenila, da se izroči Arhivu Republike Slovenije, kjer je javnosti dostopno brez omejitev. S prvim prevzemom dne 30.11.2007 je bilo v Arhiv Republike Slovenije preneseno 25 arhivskih škatel z gradivom, ki se je nanašalo na notranjo problematiko, ter 91 škatel gradiva v zvezi s splošnim poslovanjem Službe državne varnosti. Poleg papirnega gradiva je bilo v zvezi z registriranimi tekočimi zadevami prevzetih tudi 229 mikrofilmskih žepkov ter 179 mikrofišev. Ob drugem prevzemu dne 4.6.2008 so bile v Arhiv Republike Slovenije prevzete še 3 škatle tovrstnega gradiva, tako da skupna količina gradiva tipa 1 znaša 13,2 tekočega metra.¹

Gradivo tipa 2 je bilo s strani Arhiva Republike Slovenije v celoti prevzeto dne 4.6.2008, vendar je bila zaradi njegovega značaja zanj s strani komisije določena posebna oblika hrambe in dostopnosti. Slednja je bila urejena v prevzemnem zapisniku (številka 62510-83/2006/52) ter Sporazum o posebnem varovanju in dostopnosti določenega dela arhivskega gradiva, prevzetega na podlagi prevzemnega zapisnika, št. 62510-83/2006/51, z dne 01.07.2008 (številka 62510-83/2006/52), sklenjenim med Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in Arhivom Republike Slovenije. Skladno z določili sporazuma se gradivo tipa 2 po prevzemu s strani Arhiva Republike Slovenije hrani v posebnem skladiščnem

¹ Prav tako je Arhiv Republike Slovenije v času delovanja komisije izvedel tudi formalen prenos računalnika z delom t.i. baze CAE (Centralna abecedna evidenca). Prenesena verzija se nanaša na tisti del zapisov, ki jih je v okviru nekdanjega Republiškega sekretariata za notranje zadeve pri delu potrebovala Uprava službe državne varnosti.

prostoru na sedežu Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, ki je bil urejen skladno s standardi za varstvo arhivskega gradiva. Prostor je varovan z varnostno kamero in ga odpirata dve ključavnici. Ena ključavnica in ključ sta v lasti in posesti Arhiva Republike Slovenije, druga pa Slovenske obveščevalno-varnostne agencije. Dostop v prostor brez sočasne prisotnosti predstavnikov obeh organov ni mogoč.

V posebnem skladiščnem prostoru se od 4.6.2008 nahaja naslednje gradivo tipa 2: 464 arhivskih škatel (vključno s 3498 mikrofili in 1051 mikrofiši) in dva zaboja gradiva registriranih tekočih zadev; celotno gradivo notranje organizacijske enote Uprave službe državne varnosti, pristojne za operativno-tehnične zadeve (61 arhivskih škatel); celotno gradivo t.i. elektronske baze delovnih gradiv (11776 elektronskih dokumentov je shranjenih na dveh CD nosilcih). V skladu s 65. in 66. členom Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Ur.l. št. 30/06 - ZVDAGA) preneha stopnja tajnosti TAJNO po štiridesetih letih od nastanka zadnjega dokumenta (t.j. leta 2044). Vlada RS lahko na predlog Slovenske obveščevalno-varnostne agencije podaljša rok nedostopnosti še za 10 let. Skrajšanje roka nedostopnosti je mogoče, če direktor Slovenske obveščevalno-varnostne agencije umakne stopnjo tajnosti oziroma Vlada RS na predlog arhivske komisije v skladu z določili 66. člena ZVDAGA dovoli uporabo tega gradiva in določi pogoje uporabe.

Komisija za izločanje in odbiranje gradiva iz arhiva nekdanje Službe državne varnosti je s pripravo, uskladitvijo in izvedbo obeh prevzemov (30.11.2007 in 4.6.2008) opravila vse naloge, ki so ji bile naložene z Uredbo o izročanju gradiva iz arhiva nekdanje Službe državne varnosti. Na svojem sedmem sestanku dne 4.7.2008 so predsednik, podpredsednik in člani komisije ugotovili, da Slovenska obveščevalno-varnostna agencija v prostorih svoje stalne zbirke dokumentarnega gradiva ne hrani več gradiva, ki bi nastalo pri nekdanji Službi državne varnosti pred 17.5.1990. Po določitvi nadaljnjih oblik sodelovanja med Arhivom Republike Slovenije in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo je bila komisija s strani predsednika in podpredsednika ukinjena.

PRIPRAVIL:

Tadej Cankar, svetovalec II
ČLAN KOMISIJE

dr. Matevž Košir, direktor Arhiva Republike Slovenije
PREDSEDNIK KOMISIJE

Andrej Rupnik, direktor Slovenske obveščevalno-varnostne agencije,
PODPREDSEDNIK KOMISIJE

